

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 22. De Iudaeorum erroribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

De vil prosapia ponero & soletto, Naque coſini nel Arabico ſeno, Abdimonepoli ſu il ſuo padre detto.

De quo etiam amplius Antonius Beuter Valentinus lib. 1. Chroniconum Hispaniaꝝ c. 29.

Hic Mahometes inter populares ſuos Arabes ſub Heraclio Imperatore, circa annos Domini DCXII. militauit, de cuius exortu & fraudibus Ioannes Zonaras tomo. 3. annalium in Heraclio ita ſcribit: In eodem triūphali ex Perſia reditu, Mahometus Sarracenorum princeps Imperatorem conuenit. Ei principatus non ex nobilitate generis contineratur: Nam cum pauper eſſet, locuple- tificandam viduæ mercede ſeruerat, quam preſti- gijs quibusdam in amorem ſui pellectam, vxorẽ duxerat. Sed quia comitali morbo laborabat, & ex interuallis impetu illius mali proſtratus, men- te alienabatur: dominaꝝ ſuæ, vxoriquæ & merori & pudori fuit. Caterum homo improbus Mona- chum ſe nequiores nactus, ob peruerſam reli- gionem Byzantio exactum illius inſinecti, vxori ait Archangelum Gabrielem de celo ad ſe de- ſcendentem diuina quãdam arcanaque ſibi re- uelare: cuius conſpectum, quia ferre non poſſit, ſe oborta ex metu vertigine humi procumbere. Ea verba teſtimonio doſoſi Monachi confirma- bantur, qui mulieri dicebat, omnino Gabrielem ad omnes Prophetas mitti ſolere. Ex eo mulier abolito dedecore, ac potius Prophetæ coniugio glorians, fabulam iſtam inter ceteras mulieres ſpargit. Sic impurus ille apud ſuos populares, Prophetæ nomen conſecutus, & vxoris mortuæ hereditate locupletatus, Iſmaeliticæ gentis prin- ceptor, doctor, & legiſlator eſt habitus, cum alios verbis ſeduceret, alios Imperium detrectantes ſtricto gladio ſibi cedere coegiſſet. Iam enim ma- num non cõtemnendam fecerat. Is igitur ex Ae- thio progressus Imperatorẽ conuenit, & regio- nem ad habitandum petitam accepit. Cumque omnes populares ſuos ad hunc modum deceptos ſubegiſſet, Syriam direptionibus vexauit, & mul- tas Ramanorum prouincias euafitauit. Ex eo tẽ- pore gens Iſmaelitarum Romanorũ terrã incur- ſare, & prædari nunquã deſiuit. hætenus Zona- ras. cui conſentit Sæctus & Antoninus par. 4. ti. 11. c. 6. §. 1. & communiter omnes boni hiſtorici.

Vnde nullo pacto verum eſt quod ſcribit gloſ. in Clement. Cedit. de Jud. & Sara. in verbo: Macho- metum, dicens ipſum nutritum fuiſſe à quodam cle- rico nobili Romano, qui cum tempore Bonifacy Pa- pæ Quarti quedam petita impetrare non potuiſſet, apoſtatauit a fide, & Machometum conueniens, eũ nutritiuit. Rurſus id etiam eſt fabuloſum, quod qui- dam tradunt, videlicet Machometum fuiſſe quendam clericum Chriſtianum de Bononia ciuitate Italię oriundum, qui poſtea a fide catholica apoſtatauerit.

Tameſi autem perſidus hic Machometus hæ- reticus nou fuerit, cum Chriſtianam religionem nun- quam ſuſceperit, nec fuerit baptizatus, merito ta- men aliquibus velut à Lutzeburgio & Prateolo inter hereticos numeratur: nam omne hæreſim ve- nenum quod diabolus in multos ſparſim hereticos olim diſſeminauit, in hunc impurum & beſtialem

A Machometum ſimul cõprehenſum videtur euomuiſ- ſe: cum omnium ſere hæreſiarcharũ errores in ſuo Alcorano proponat ſuæ ſectæ hominibus creden- dos, vt elegãter docet Frater Ricoldus ordinis Pre- dicatorum in libro, quem inſcripſit, Confutatio le- gis Machometicæ.

Hic ergo Machometes nouam ſectam excogitat, in ea componenda, ut quidam tradunt, decem ſocios habuit ſeptem Arabes, Chriſtianos tres, qui a fide receſſerat, quorum princeps Sergius Monachus Ar- rianus fuiſſe memoratur, qui librum legum nomine ſuperbiſſimo Alcoranum appellatum, ideſt, lectio- nem inchoauit, & Ioannes Neſtorianus, quibus ſu- peruenit Iudæus Thalmudifia. Ac talia quidem fuerunt huius initia.

Machometis errores multi confutarunt, Beatus Thomas opusculo quodam 3. incipien. Beatus Pe- trus Apoſtolus com. 17. Ricoldus ordinis Predica- torum. Bernardus Perez Valentinus libro quodam cui titulum fecit Antialcoran: Pius Papa ſecundus epiſtola quadam ad Machometum Turcarum prin- cipem, Bartholomæus Vngarus. Ioannes Turrecre- mata tractatu quodam inſcripto, Contra principa- les errores perſidi Macometi & Turcorum, qui ma- nuſcriptus ſeruatũr Romæ in bibliotheca Vaticana. Armacanus lib. 10. de erroribus Armenorum, Ne- colaus Cuſſa, & Ludouicus Viues Valentinus li. 4. de veritate fidei Chriſtiane, & alij, qui & dogma- te Sarracenorum referunt, & conſutant: ea ideo re- cenſet Eymericus, quoniã multarũ hæreſum & ma- lorum cauſa fuerunt, de qua late Pratecolus lib. 11. c. 3. de ſectis hæreticorum, & dixi copioſe in libris de penis hæreticorum.

C Iſti nec vetus totum teſtamentum, &c.) In Barcinonenſi impreſſo, & Sabellano, deerat illa di- ctiõ, totum, quam ſuppleuimus ex Bononiensẽ, & codice Cardinalis de Gambara. videbatur autem ne- ceſſaria: quoniã Sarraceni multa recipiunt ex ve- teri teſtamento, vt mundi creationem, prophetas, & id genus pleraque alia.

Sed de hac re vide diſtinctionem legis Hispanæ ſeptipartitæ, ti. 2. l. 1. par. 7. quam nunc gratia bre- uitatũs non expendo.

QVÆSTIO XXII.

De Iudæorum erroribus.

S V M M A R I V M.

- 1 Iudæi vnde dicti, & quos libros recipiant.
2 Quæ ſit eorum de Chriſto ſententia.
3 Inſtitutam ex lege veteri ſequi conſequi credunt.

E Igeſima ſecũda quæſtio eſt: Errores hæreſes Iudæorum, quæ ſunt?
1 Ad hanc a reſpondemus, quod Iudæi à Iuda filio Iacob, ſic dicti, quæ que libros Moysi, & libros Regum & Prophetarum de antiquo teſtamẽto recipiunt: Teſtamentum nouum reſpuunt: Baptiſmũ non ſed circuncifionem admittunt: Sacramenta Ec- cleſiæ, niſi matrimonium, contemnunt: Artic- ulos fidei, niſi creationis mundi, non credunt.

2 Dominum nostrum Iesum Christum esse, & fuisse purum hominem, ac prophetam deceptorem, & detestabilem blasphemantes, mendaciter, fallaciter, ac damnabiliter proferunt. Christum seu Messiam in lege promissum, qui iam venit, non agnoscetes, venturum pronuntians, desiderant, & affectant.

3 Per solam legem veterem se iustificari existimant, & saluari: cum tamen secundum veritatem irrefragabilem fidei orthodoxæ, non sit aliud nomen sub celo datum hominibus, nisi nomen Domini nostri Iesu Christi, in quo oporteat nos salvos fieri, teste Apostolo Petro.

COMMENT. XLVII.

Oportunius recenset Eymericus aliquot Iudeorum errores, quam aliorum, de quibus egit hactenus quoniam eorum infidelitas proximius accedit ad hæresim: cū Christianæ fidei in figura susceptæ omnino renitentur, ut ait Beatus Thomas 2. 2. q. 10. artic. 6.

Num. 1.

a Ad hanc respondemus, quod Iudæi à Iuda, &c.] Est autem Iudas Hebraice, Latine confessio: sed Iudei nominis proprietatem per scelus, cum filium Dei non agnoscerent, amiserunt, ut eleganter scribit Beatus Clemens lib. 2. c. 64. constitutionum Apostolicarum.

Num. 2.

b Dominum Nostrum Iesum Christum, prophetam deceptorem & detestabilem blasphemantes.] Quantum sit Iudeorum odium in Christum, & impietas in Christianos, docent passim veterum monumenta, ac in primis Nicephorus lib. 4. c. 6. historiæ ecclesiasticæ, & lib. 14. c. 16. & Beatus Clemens lib. 2. c. 64. constituit. Apostolicarum, & Zonaras tomo 3. amaliium in Imperio Heraclij.

Ab his multis hæreses profluxisse testatur Origenes homilia quadam in Mattheum, & Nicephorus lib. 14. cap. 14. historiæ ecclesiasticæ narrat eos Alexandria pulsos à Cyrillo, ut liberaret hæresibus civitatem, & ab Hispaniis, patrum memoria, ob eandem causam à Ferdinando Quinto Rege Catholico eiectos scimus. De his in iure canonico titulus extat de Iudæis, ubi multas etiam eorum impietates in Christianos licet contemplari, plurima quoque de Iudæis & contra Iudæos statuuntur lib. 12. legum Visigothorum (quas sanctus Isidorus recognovit) tit. 1. & 3. Item in legibus Hispaniæ septipartitis, par. 7. tit. 24. per totum.

Qui confutrat Iudeorum errores.

Iudeorum errores multi recensent & confutant ex antiquis frequenter Hieronymus, Augustinus, & reliqui Patres, cum se offert occasio in exponendis sacris litteris, quas ipsorum Rabinis, ne de Christo qui iam venit loqui videantur, contorquent & depravant, & Isidorus Episcopus Hispalensis. Cyprianus duobus libris contra Iudæos. Tertullianus item in libro adversus Iudæos. Athanasius in libro de incarnatione verbi. Chrysostomus in orationibus adversus Iudæos. Iustinus martyr Dialogo cum Triphone adversus Iudæos. Paulus Burgensis in Scrutinio scripturam. Porchetus in libro inscripto, Victoria contra Iudæos. Rabbi Samuel de adueto Messia. Julianus Pomerius adversus Iudæos. Petrus

A Bles Archidiaconus Batboniensis contra Iudæos. Guido Carmelita in summa de hæresibus rit. de hæresibus Iudæorum. Arnaldus Albertinus super Rubrica de hebr. lib. 6. q. 12. multos refert & refutat Iudeorum errores: item Jacobus de Valentia in quaestionibus contra Iudæos, & Nicolaus de Lyra in quodlibetis, quaestione 5. ite edidit adversus Iudæos. Petrus Brutus Episcopus Catharensis opere inscripto. Victoria contra Iudæos, & copiose Petrus Galatinus in opere erudito contra Iudæos. Ludovicus Vinus lib. 3. de veritate fidei Christianæ. Sixtus lib. 2. tom. 1. littera T. bibliothecæ sanctæ, plurimos et refert Iudeorum errores ex libris Talmud exceptis, & copiose Finus Hadrianus in flagello contra Iudæos. Deniq; multas Iudeorum & Rabinorum fraudes ac imposturas novissime detexit Leo Castus in disputatione de translatione sacræ scripturæ præfixa ad Esaiæ commentarios, præsertim ca. 17. 19. 20. 22. & aliquot sequentibus, item Prætolus lib. 9. c. 31. de sectis hæreticorum.

Insignem vero Iudeorum perfidiam sepe respiciunt Romanæ Pontifices, multis modis conati sunt eos ad viam veritatis reducere, proposita illis Evangelij veritate, ac sublatis libris, quorum lectione periculosiores fieret et deteriores, ut constat ex rescripto Innocentij III. incipiente, Impia Iudeorum, et alio Nicolai incipiente, Vincæ Soreth. Que curavimus imprimenda in Bullario litterarum Apostolicarum.

Et eadem sollicitudine Gregorius XIII. singulari hebdomadis Romæ die sabbati fidei Christianæ veritatem Iudæis hic commorantibus proponendam curavit, ne vllum salutis remedium, & beneficium salutaris genus eis deesse videatur.

Iudæi autem delinquentes multis modis potestati Inquisitionum subiciuntur: quod quando contingat, dicam cum Eymérico infra hac 2. par. q. 46. de quo etiam extat domini Gregorij Pape XIII. extraneaganus, cuius initium est: Antiqua Iudeorum, impressa in fine huius operis inter litteras Apostolicas pro officio sanctæ Inquisitionis.

Postremo cum de erroribus Iudeorum agitur, observandum hic est quod admonui supra in hac 2. parte super q. 5. de erroribus ab ipso Christo damnatis, videlicet inter Iudæos varias olim viguisse sectas, ac peculiare quosdam errores, nuanquam tenuisse sicut docet sanctus Epiphanius lib. 1. tom. 1. contra hæreses, hæresi. 14. 15. & aliquot sequentibus, & Beatus Clemens Papa 1. lib. 6. constitutionum Apostolicarum, c. 6. & Eusebius lib. 4. c. 27. historiæ ecclesiasticæ. & Isidorus lib. 8. Etymolog. c. 4. & Beatus Antonius in summa, parte 4. tit. 11. cap. 6. §. 1.

QVÆSTIO XXXII.

De libris hæreticis, seu apocryphis, de quibus in Decretis.

Nigesima quinta quaestio est. Libri hæreticales erronei, seu apocryphi, de quibus agitur in Decretis per Ecclesiam condemnati: qui sunt?

Ad